

R. UNIVERSITAT, 25. Ed. II
BARCELONA LA CAMPANA DE GRACIA FRANQUE CONCERT
 SEMANARI DELS ESCOLARISTES CATALANS

GRACIA

HEMEROTECA MUNICIPAL
 Plaza de la Villa, 3.
 MADRID

Any LXV - Batallada 3391

Barcelona, 20 de juliol del 1934

Royo Villanova. — Com que això d'anar voluntari contra Catalunya ho veig un xic lluny, potser que m'allistés en un d'aquests dos exèrcits?

Ves per on!

Els sants, contra l'Institut Català de Sant Isidre

Bon xic apartats de les coses del catolicisme, que, en moltes ocasions, no ens serveixen ni per a matar l'estona, avui, no obstant, hem de recórrer a elles per considerar d'un cert interès demostrar que, en la qüestió de la llei agrària catalana ja famosa, els deliciosos i respectables terratinents de l'Institut Català de Sant Isidre i llurs interessats espadatxins de la Companyia de Cambó, posats a quedar malament amb tothom, fins s'han posat en desacord amb una pila de figurasses brillants de l'Església catòlica, apostòlica i romana. Llegint les doctes opinions d'alguns dels més alts i prestigiosos tractadistes de la religió catòlica, hom podrà adonar-se que els nostres agrario-lligueros, per tants conceptes admirats, disposats a jugar fort contra l'Esquerra, no s'aturen ni davant de Déu. De la mateixa manera que han inventat un autonomisme i un catalanisme al seu ús quan han vist que el de Prat de la Riba no els venia a mida, són perfectament capaços qualsevol dia d'inventar tota una nova doctrina cristiana quan s'adonin definitivament que la que ara

es coneix no s'adiu a llurs interessos sagrats i reconstruïts.

Vegeu algunes frases escrites per eminències catòliques de totes les èpoques que, al nostre entendre, poden tenir certa relació amb el problema de la terra:

De Sant Ambrós: «La terra ha estat creada igualment per a tots, rics i pobres; per què vosaltres, els rics, us apropie del sòl amb exclusió dels pobres?»

De Sant Agustí: «El que posseeix cada un dels homes és origen de litigis, enemistat, discòrdies, guerres, tumultes, discussions, escàndols, pecats, injustícies, homicidis. I tot, per què? Precisament per les coses que cadascú posseeix. Tal vegada pledegem per allò que posseïm en comú? Tots respirem un mateix aire, tots veiem un mateix sol.»

De Sant Joan Crisòstom: «No gastes el teu sinó el dels altres, car les teves riqueses són comuns i pertanyen també al teu germà, com és comú el sol, l'aire, la terra i tota altra cosa.»

Del mateix Papa: «Digues-me: per què ets ric? Qui t'ha donat el que tens? i allò altre

de qui ho has rebut? Diràs que del teu avi o del teu pare. Podràs provar, recorrent tots els teus ascendents, que ha estat justament adquirit el que posseeixes? Certament que no, sinó que cal reconèixer que aquestes riqueses procediren, en el seu origen, de la injustícia. Per què? Perquè al principi Déu no va fer a aquest ric i a l'altre pobre, ni en criar els homes va ensenyar molts tresors a un i a l'altre no, sinó que a tots els deixà la mateixa terra per a conrear. Com és, doncs, que essent la terra comuna de tots, tu posseeixes terrenys tan extensos i el teu semblant no té ni un grapat de terra?»

Del Papa Sant Climent: «Totes les coses que hi ha en aquest món degueren ésser d'ús comú entre tots els homes, però inicuaument un va prendre una cosa com a seva, i així començà la divisió entre els mortals.»

De Sant Basili: «Els ramats pasturen en una mateixa muntanya; molts cavalls mengen en un mateix camp: en suma, cada animal cedeix als altres l'ús de l'aliment necessari. Nosaltres, contràriament, el que és comú a tots ho amaguem ben amagat; el que és de molt ho posseïm sols.»

De Sant Gregori: «Perquè totes les coses són en realitat del nostre Pare, i nosaltres tots som gemans. Per tant, essent gemans i membres d'una mateixa família, és millor i més equita-

Episodi número tants del film «L. Conllevancia»: «La mà que tot ho agafa»

tiu que participem per igual de l'herència.»

De Sant Gregori Magne: «Que no es creguin innocents els que s'atribueixen com a propis els béns que Déu ha fet comuns.»

De Sant Isidre: «La possessió comuna de totes les coses i la llibertat personal són de dret natural.»

Del Papa Lleó XII: «Que vingui algú a apoderar-se i a gaudir del tros de terra on va depositar un altre la seva suor, no pot permetre's en justícia. Com l'efecte segueix a la causa de què és efecte, així és just que el fruit del treball pertanyi als que treballaren.»

No cal seguir copiant sentències i més sentències de les grans autoritats del catolicisme. Amb això n'hi ha prou. Ara ens toca esperar el moment en què el senyor Cambó — o el seu ajudant de cambra senyor Estelrich — que ho pot fer millor enèara degut a haver seguit l'aprenentatge de maçó — s'encafi amb tots els sants i els faci saber que són uns renegats i uns venuts a l'Esquerra de la respectiva època, tots aquells que no declaren d'origen diví el principi de la propietat privada de la terra. I quants sants amb aquest motiu hauran de deixar els altars dels temples carlins i lliguers, traslladar-se a les cases dels lliurepensadors a fer companyia als retrats de Carles Marx o Ferrer i Guàrdia.

CORRESPONDÈNCIA

Manuel. — No farem res si no canviem el disc. Proveu de fer-ho.

Indiot. — Home, us direm... Hi ha coses que potser val més no tocar-les.

Savi de Gràcia. — Anirà el

més aviat que puguem. Però ja us fareu càrrec que la cosa no porta pressa.

Xanu. — Ens ho estudiarem amb tota detenció. La setmana entrant us podrem dir alguna cosa.

Amic. — Res, home, res; ens en fem càrrec. Una mitja hora tonta la pot tenir tothom.

Berreu. — Ja n'hem parlat altres vegades. I el que en parlarem si no es trenca la grua. Paciència.

Ramon B. — No farem res, per aquest camí. Cal canviar el procediment.

Enric. — Ho publicarem quan ens vagui. No tardarem gaire, segurament.

Lola M. M. — Ca, barret. Es un tema que no volem tocar-lo. Ja li arribarà el seu dia.

Anibalot. — Veieu? Això ja és més enraonat. Les coses, com més clares millor. Esperem el que ens ha promès.

Nanu de Reus. — Poseu-vos tranquil i feu-vos retratar. Però no ens atabaleu amb coses absurdes.

Hotel Meublé Verdura

BARBARA, 27 TEL. 11193

HOTEL MONT D'OR MEUBLE

Porta Santa Madrona, 8 (Davant Ramblers) Tel. 13603
Gran comoditat, ascensor, ventiladors elèctrics, telèfon privat, bany, habitacions a 3 i 5 pts. Servei permanent Formidable instal·lació musical a totes les cambres

HOTEL MEUBLE «LA CASITA DE LAS FLORES»

Summament confortable, amb calefacció, cambres de bany, telèfon privat, gran higiene i delicadesa. És el més ideal de Barcelona

Preus: 5, 7, 10, 12 i 15 pts.

C. DE LA FRANÇA, 20
Travessia del carrer de Lleida - Telèf. 34085

Hotel Meublé Montparnasse

Passeig Ferrer i Guàrdia, 8

Telèfon 10455

BARCELONA

El més discret i reservat que existeix
Habitacions amb tot el confort modern
Servei Restaurant — Ràdio a les habitacions — Cambres de bany — Obert dia i nit

Gran liquidació de totes les existències de la Casa Bastida

Passeig de Gràcia, 18

Gran Bàsar de Sastreria i Camiseria sistema nord-americà

Entre els trenta maniquins dels aparadors de la CASA BASTIDA, els més grans i més ben assortits en vestits d'home de tot Barcelona, veureu reflectida la veritable moda, amb major elegància, més bona qualitat i la més exagerada barator.

Es necessari conèixer la Casa Bastida, en aquest moment és l'únic Bàsar on cada u compra amb confiança el vestit al seu gust i al preu que li convé.

Tenim més d'un milió de pessetes d'existències que ens proposem vendre a qualsevol preu amb el fi de proporcionar al comprador grans avantatges i deixar buits els nostres prestatges per tal d'efectuar grans obres d'embelliment i nous engrandiments.

Als preus següents:

SASTRERIA		
100.000 vestits	des de	15 otes.
100.000 vestits llana	»	25 »
100.000 vestits estam	»	50 »
100.000 pantalons	»	4'95 »
100.000 pantalons patén	»	7'95 »
100.000 pantalons llana	»	11'95 »
100.000 impermeables	»	11 »
100.000 impermeables ploma	»	15 »
100.000 trinxeres	»	10 »
100.000 txecs	»	15 »
CAMISERIA		
100.000 calcotets	des de	1'95 otes.
100.000 camises	»	4'95 »
100.000 pijames	»	4'95 »
100.000 colls	»	0'50 »
100.000 mitjons	»	0'50 »
100.000 camisetes cotó	»	0'95 »
100.000 camisetes seda	»	1'50 »
100.000 corbates	»	0'50 »
100.000 mocadors	»	0'25 »
100.000 mocadors seda	»	0'50 »

Secció de Sastreria a mida. — Gran assortit de gèneres per a vestits estil anglès a 60, 75 i 95 pessetes els més superiors.

Secció de Camiseria a mida. — Grans existències en setfirs, percales i sedes, a preus baratíssims.

EN CASOS D'URGÈNCIA TENIM UNA SECCIÓ ULTRARAPIDA QUE ENS PERMET CONFECCIONAR ELS ENCARREGS EN 4 HORES.

Entre els diferents regals, obsequiem per cada 50 cèntims amb un segell d'estalvi popular de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvi; aquests segells els tenim també a venda exclusivament per als nostres clients.

Nota: Els que de fora vulguin servir-se de la nostra casa poden escriure adjuntant 0'25 pts. en segells i rebre figurins, mostres i un sistema especial per a prendre les mides amb les instruccions per a rebre l'encàrrec abans dels 5 dies.

LA CAMPANA DE GRACIA

setmanari dels esquerristes catalans

Redacció i Administració: R. Universitat, 25, entl.-Tel.22122

PREUS DE SUBSCRIPCIO

Ciutat	1'80 pessetes trimestre
Península	2'10 » »
Estranger	3'75 » »

La serenitat, al servei de la raó, han guanyat la lluita. El plet de Catalunya amb el poder central està virtualment guanyat, i a la consecució d'aquesta victòria tan ha contribuït el dret que ens assistia com la tàctica assenyada posada en joc en la lluita. A les estridències histèriques de molts polítics de Madrid, i de molts homes amb responsabilitat política fins i tot, Catalunya ha oposat el seny i la confiança plena en el seu Govern i en el seu President. Els que es dalièn perquè la primera embestida —que hauria provocat, potser, un conflicte irremediable— sortís de nosaltres, han vist fallits els seus morbosos desigs. Els que han parlat d'una Catalunya rebel s'han equivocat de mig a mig. No res de rebel·lió, sinó exercici d'un dret indiscutible. La Constitució i l'Estatut, fidelment observats pels nostres governants i pel nostre Parlament, han estat les armes esgrimides en un pla defensiu, sense apartar-nos ni un bri de la ruta empresa. Catalunya, serenament, ha deixat transcórrer els dies de febre, sense deixar de complir el seu deure. El veredict de un Tribunal polític, a priori advers a les nostres coses, injust per passió, no podia anorrear l'obra de tot un poble, ni llançar al descrèdit el nostre Parlament, ni esquarterar la nostra Autonomia. Catalunya ha fet el que devia. El seu President, home de lluita, però ensems home de seny, ha sabut assolir el triomf sense anar al terreny que els adversaris del règim i de l'autonomia volien portar-lo.

El triomf és nostre. El plet ha sortit de Madrid, on no devia d'haver anat mai i on va dur-lo la Lliga, per a vergonya seva, ha tornat a Catalunya. Solament aquí era possible arribar a un acord, sense dany per al nostre dret. I aquest triomf es palesa, clarament, en la nota del senyor Samper, que a la fi ha recordat que el President de Catalunya és, per altíssim ninisteri de la llei, representant de l'Estat espanyol a casa nostra. En aquesta nota es confessa el fracàs del Tribunal de Garanties, en demanar que es cerqui una transacció en el Reglament d'aplicació de la llei catalana. Catalunya ha triomfat gràcies a la raó i a la serenitat. No volem extremar el nostre optimisme en assenyalar aquesta victòria present, ja que ens temem que vindran noves embestides, i que potser no es faran esperar gaire. Si això succeeix, Catalunya serena, esperant les ordres del seu digne President, cooperant a la conducta que assenyali el Govern, seguirà com ara, disposada a tot per a la defensa de les noves llibertats. Però esperarà la consigna com ha fet ara: quieta, plena de seny, disciplinada.

Tots hem d'agrair al President de Catalunya d'haver sabut endegar el formidable moviment de solidaritat patriòtica pels viarans de la serenor. Una estridència inoportuna, un fet aïllat, fruit de l'entusiasme incontingut, hauria pogut canviar el curs de les coses. Ara, Catalunya venç, ora, ha palesat el tacte dels seus governants i el seny de tot un poble.

LA LLANA

Una dona "luminosa"

A Itàlia s'ha descobert una dona «luminosa». Un savi italià que s'ha traslladat al poble de la lluminosa descoberta, ha afirmat, després d'un detingut estudi, que la causa que promou la seva lluminositat són les seves idees catòliques. Això representarà un estalvi considerable en l'enllumenat dels carrers. Només caldrà penjar un catòlic a cada cantonada i «la llum serà». I ells contents i nosaltres encara més.

Ara sí que no podem patir

Davant les calamitats perquè travessa Espanya, el bisbe de Madrid ha pres una iniciativa.

Donarà part dels seus ingressos a profit dels pobres? —preguntareu. Encapçalarà una subscripció a favor dels sense feina? Bastirà un hospital?

Res d'això. Recomana que «el cerro de los Angeles sea lo que debe ser».

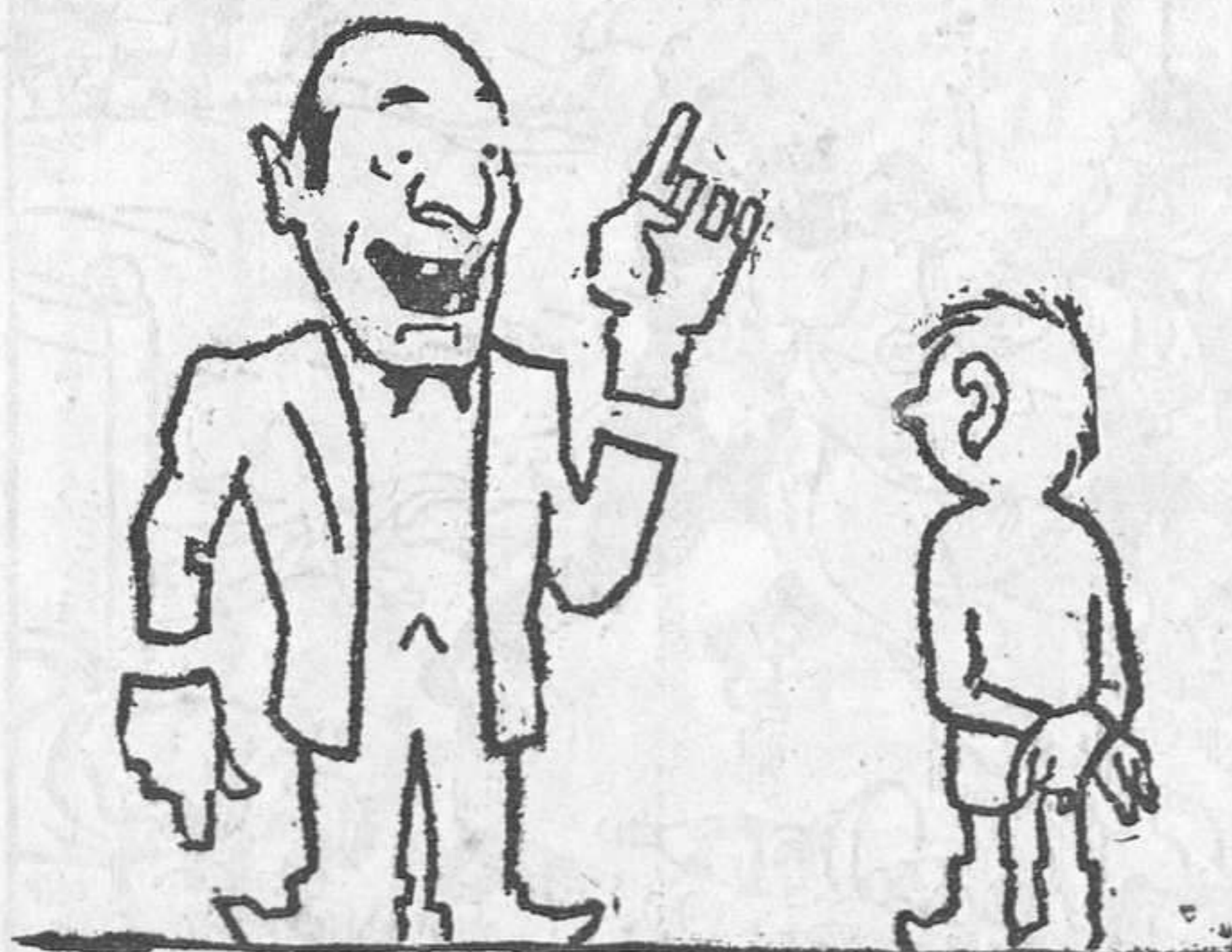
I diu, comentant-ho, «El Siglo Futuro»:

«El Cerro de los Angeles tiene que convertirse en un vergel, tiene que estar unido a Madrid por medios de comunicación

constante; tiene que ser lugar de día perenne y faro luminoso en la noche, al que se vuelvan los ojos de la ciudad buscando en él rumbo, esperanza y consuelo; y término de las peregrinaciones de la fe española, que en el Cerro de los Angeles deben converger.»

Crisi? Fam? Obrers sense feina? Tot això són romansos.

La qüestió és que el «Cerro» faci gol!

— Pare! Com és que els diaris de França no parlen dels èxits de l'Esquerra?
— Es que deuen estar subvencionats per la Lliga.

SOCIALS

Unes quantes consideracions

Cada vegada que els obrers demanen millores, els patrons es palpen la butxaca, fan veure que compten, demanen una relació de salaris al poble més miserable de la península i resolen, és clar; no volen restar en inferioritat.

Amb la butxaca no hi volen bromes; ara que, per a despistar, de la butxaca en diuen l'Economia del país.

Un burgès català és un tarrosset de sucre.

Dos burgesos catalans són fel i vinagre.

Tres burgesos catalans són el còlera, la sífilis i el càncer.

Els amos més bons consenten que els seus obrers es guanyin el pa. El que no permeten, però, és que se'l puguin menjar ni sucats amb oli.

Encara hi ha obrers que en cas de mal temps, o be per causes alienes a la seva voluntat, han de parar el treball, i, és clar, no cobren el jornal. Així, si no treballen no mengen.

També els patrons es troben que algun dia no poden menjar, a causa... d'haver-se afartat massa el dia abans, i no es queixen.

PENSAMENT

Què vol dir, radical?

March s'escapà de la presó quan a ell li va semblar bé. Sanjurjo és al carrer.

Calvo Sotelo té un escó a la Cambra de diputats de la República.

Els capellans manen altra vegada.

L'Anido pot venir quan vulgui.

Pita Romero és a Roma posant preu als funerals de la República.

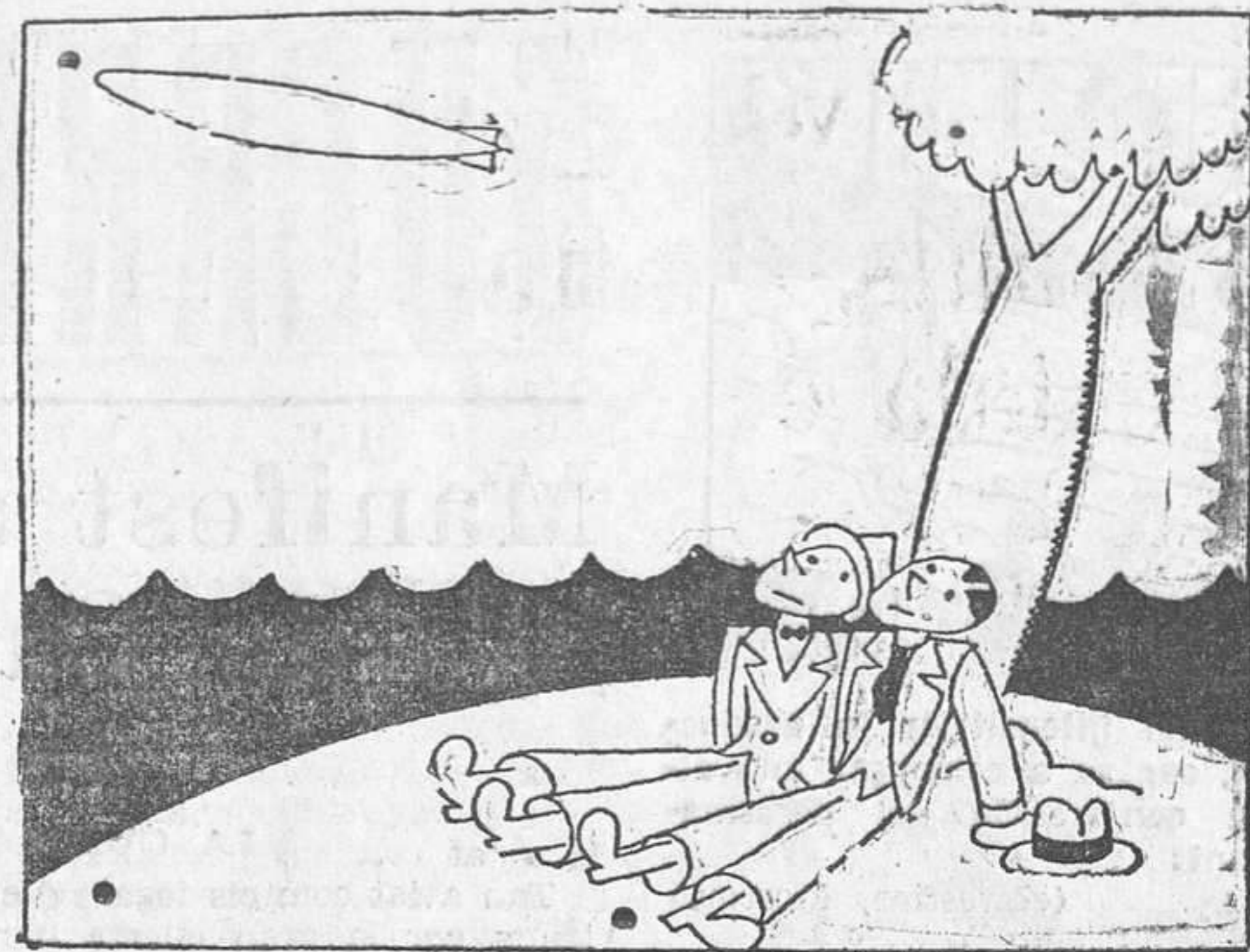
Què deu voler dir, a Espanya, la paraula «radical»?

El Borbó, pel·liculer!

Hem llegit en una revista cinematogràfica que Mae West, la famosa protagonista de *Lady Lou*, ha demanat al tretze vegades Alfons, ex-rei d'Espanya, que accepti la interpretació d'un paper en la seva pel·lícula pròxima, una comèdia americana. No tenim res a dir en l'aspecte econòmic.

Ara bé, on sí volem opinar és sobre el gènere que li ofereix.

Creiem que un film de *gangsters* encaixaria millor amb les seves aptituds. Que són prova des sobrerament.

—Quant triga per arribar a Amèrica?
—Et diré: uns tres viatges d'en Pich i Pon a Madrid.

Mitja figa, mig raïm

ALARMA A MADRID

Dies passats tots els Clodoaldos s'esveraren en llegir un solt de «Luz» que es titulava: «Catalán, en la Universidad».

«—Mil rayos! —s'escriu— Pretender establecer, en la Universidad central, el dialecto espúreo de Companys?...»

Llegit el solt es tranquil·litzaren. Es tractava del catedràtic de Ciències, senyor Miquel Catalan, que acaba d'incorporar-se a aquell centre docent, per la qual cosa els amics l'homenatgen. Tanmateix, els Clodoaldos pensen demanar-li que es canviï el cognom.

EL NOU GOVERN JAPONES

El presideix un almirall, Okada, amb una ll...ocada de ministres minselts. Un d'ells, el de Finances, es diu Masanobu Kuji. Això enclou un perill. Els japonesos, tan tradicionalistes en tot el que no és guerra o negoci, no recusaran aquest ministre per massa «nobux»?

BALANÇ EDIFICANT

Aquella tamborinada fatídica que coneixem per Guerra Mundial, va costar a França, només, que 1.400.000 morts, segons l'estadística definitiva. Penseu que les altres nacions acusen dades per l'estil i treieu la conseqüència.

Es comprèn perfectament que els homes tinguin ganes de tornar-hi. Fa tan bonic que els homes morin així, a milions, sense saber per què!...

EL REI DEL PETROLI

El multimilionari Rockefeller ha fet els noranta-cinc anys. La seva salut, però, no és molt satisfactòria. Ens dol. La filantropia immensa del rei del petroli feia d'ell un dels pocs «reis» simpàtics que queden. Ens doldria que morís. Preferiríem que practiqués noranta-cinc anys més de bones obres. I que ultrapassés, així, l'edat de Zoro Aga. Si aquest tenia tres ronyons, Rockefeller ningú no dubta que té el ronyó cobert.

A ALEMANYA MANQUEN PATATES

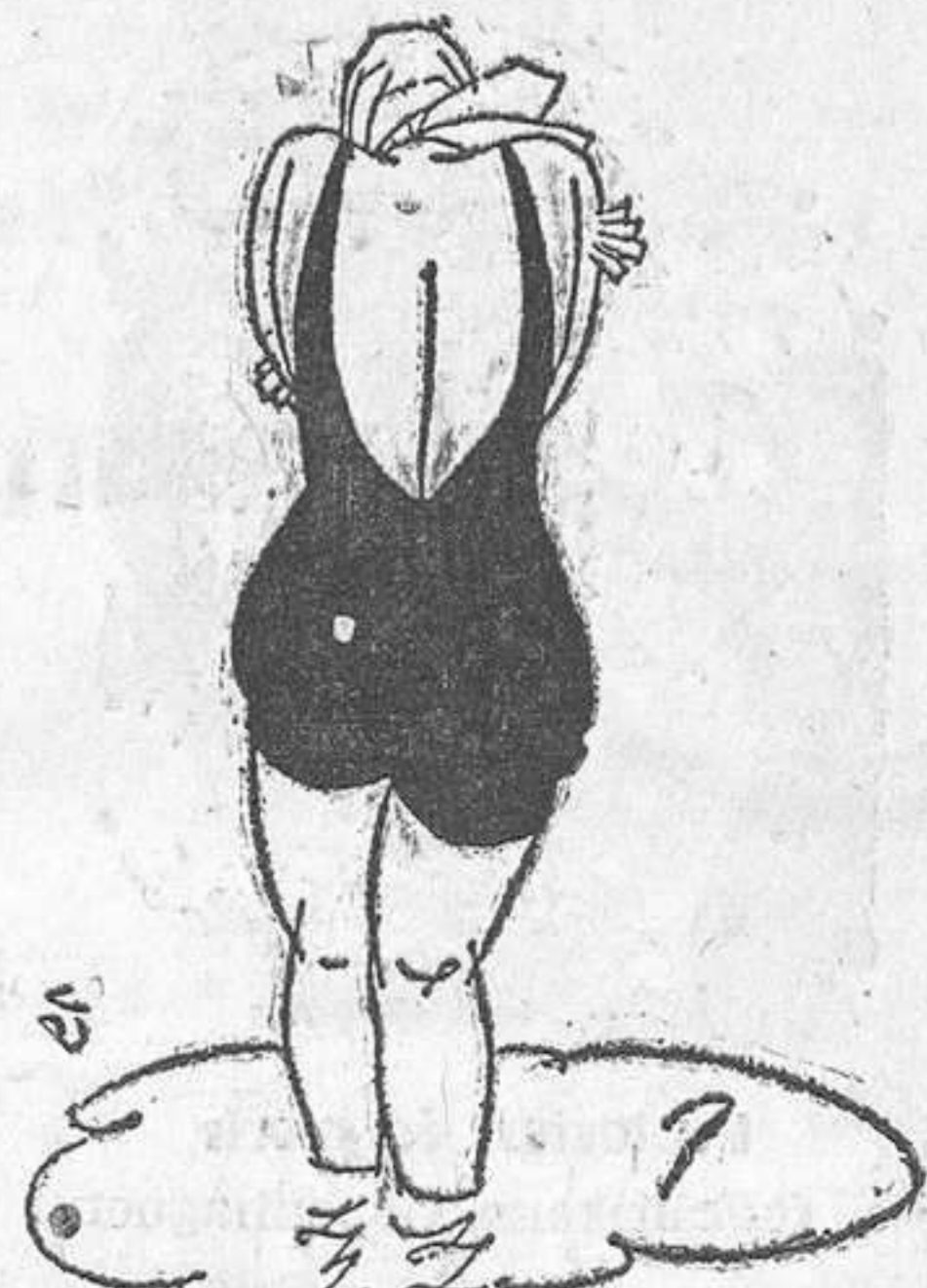
Segons diuen, Alemanya ha passat per un període d'escassetat intensa en el que es refereix a la producció nacional del preciós tubèrcul. Serà per això que certes agrupacions nazis, per manca de patates, s'han decidit a entrealimentar-se de salsitxes?

Sortosament, les darreres noves diuen que l'escassetat està superada i que hi haurà patates per a tothom.

CONTE JUEU

Zabulon troba Samuel pel carrer. Fa molt mala cara.

—Què tens?— li fa Samuel.
—Estic desesperat— respon Zabulon—. La meua situació és la de Job. Estic arruïnat; m'han robat l'auto; se m'ha cremat la casa; m'ha fugit la dona. Què pot esdevenir-me de més tràgic?
—Una cosa, només— diu Samuel—. Que la teva dona torni.
SCARAMOUCHE

—Diuen de la poca roba! Sant Joan, quan es banyava, encara en portava menys!

EL VOT DE POBRESA

Les riqueses del Pare Sant

Els diaris cavernícoles es desfan, aquests dies, cantant les riqueses de la «villa pontificia» de Castel Gandolfo, propietat del Papa i on aquest passarà l'estiu...

Mentrestant, l'arquebisbe de Toledo es despenja amb una pastoral en la qual diu que la clerecia és pobra i que cal auxiliari-lo...

Després d'això ens podríem estalviar tot comentari. A la Pastoral de l'arquebisbe se li podria contestar que si han fet vot de pobresa no fan altra cosa que complir el vot promès.

I al seu pastor de Roma, que també faríem nosaltres vots de pobresa, amb palaus luxosos, jardins bellíssims, automòbils darrers models i comoditats a cor què vol cor què desitges.

I el Crist, mentrestant, que neix en una establa i vagi en burro pel món cantant que dels pobres és el regne del cel.

Llegiu cada dia

LA HUMANITAT

REPICS

Manuel Brunet ha aprofitat la gloriosa data del 14 de juliol per a fer un «xisto» de gust pèsim i de pitjor intenció.

Diu així:
«Sempre hi ha el perill que el inotipista escrigui «pastilla» per «Bastilla», y no precisament per la facilitat d'equivocar una lletra, sinó perquè tant la Bastilla com la pastilla són coses que es prenen, i de vegades són de tan mal prendre que cal una advertència sobre la manera de prendre-la.»
Molt espiritual, com sempre!

La premsa nonàrquica aquests darrers dies ja ha trobat una explicació airosa. Segons els òrgans més significats del canibalisme unitarista i monàrquic Espanya, sense Catalunya viuria admirablement. Què esperen, doncs?
Perquè continuar dins l'opressió vodevilesca de «cornut» pagar el beure?»

La Nació es queixa que l'alcald de Terrassa hagi suspès la representació d'una comèdia del monàrquic i anticatalà Honorio Maura...

I diu, fent d'aquella brometa tan suada especialitat de la casa, que arribarà dia en què serà prohibida la representació de «La vida es sueño»...

Els de La Nació, en fer aquestes comparacions, palesen que pateixen deliri de grandeses...

L'Institut Castellà de Sant Isidre s'ha adreçat al Govern central, desesperat, pel fet que a Catalunya s'apliqui una llei votada pel Parlament català...

Que tinguin un xic més de paciència, que coses més grosses veuran.

Diu Informaciones:
«Cuarenta y cuatro señores a la cárcel.»

Es refereix als de Falange Española. Si s'hagués tractat d'obrers diria, com tant vegades:

«Cuarenta y cuatro pistole-ros»...

Uns senyors d'Onteniente s'han adreçat a l'ABC adherint-se a la seva campanya anticatalana...

Estem esparverats... Si s'hi fiquen els d'Onteniente, estem perduts...

Royo Villanova, pobret, ja no sap què fer perquè l'escollin... Ara, suposant que a Catalunya no es pot viure, degut a la tirania de l'Esquerra, demana que el Govern central estudi bé l'Estatut i la Constitució per tal d'anullar les minses llibertats de què gaudim...

La pensada ja està bé..., però hi manca saber què n'opinem nosaltres...

La nostra opinió també val alguna cosa...
Oi, senyor Samper?

El vell Brusí parlava l'altre dia de «la antipàtica ràdio»...

Ho comprenem. Certs progressos no poden comprendre'ls ni tolerar-los els senyors del 1700...

El conseller de Finances del Govern de Catalunya, senyor Martí Esteve, ha donat una palmetada als de La Veu...

Però no ens ha dit res que no fos sabut...

Que no entenen de res? Que manquen a la veritat? Però si això ja ho saben fins les criatures!

Perquè el conflicte entre Madrid i Barcelona s'encarrilés cap a una solució, ha calgut que tornés a Catalunya, d'on no devia haver sortit...

Una vegada més la clarividència del senyor Cambó, especialista en bunyols polítics, ha quedat palesada.

La sinceritat és una gran cosa. Ara, aquell diputat de la Ceda que es diu Salmon, en un miting ha dit que si ells ajudaven els governs lerrouxistes es perquè aquest era el mitjà més adient per tal de donar la batalla a la revolució...

Opinem com el senyor Salmon.

El Debate està indignadíssim perquè Catalunya guanya el plet.

Els del diari de Gil Robles baden.

Es que podia esdevenir-se una altra cosa?

Hom diu si les dretes espanyoles preparen un moviment patrioter basant-se en el plet dels Contractes de Conreu. Volen explotar l'anticatalanisme de Castellà imperialista...

Per nosaltres que tirin endavant... si poden.

Ens trobaran preparats, no ho dubtin.

A Badajoz, uns quants patriotes d'aquells no volen veure anís «que sea català».

Es massa fi. A certs paladars no s'hi avé.

ALLOZA
— Jo estic per la «conlleuància».
— I això, què és?
— Si, mireu: un que mana i un que obeeix.

Aquell beneit de Serrano Jover ha dit, a Toledo, que els que estan al costat del Govern de la Generalitat «son la hez de Catalunya».

I l'única cosa que no és hez, pel que veu, és la Lliga, que està enfront...

Val més ésser hez.

Renovación parla de l'organització d'un homenatge pòstum al senyor Lerroux.

O bé els de Renovación tracten de cadàver el seu caudillo o no saben què vol dir pòstum...

Ens inclinem per la segona suposició.

Ha estat absolt l'oficial de marina que va insolentat-se contra els agents de l'autoritat de la Generalitat...

Però, és que us havieu cregut que podia passar una altra cosa?

Si es tractés d'un nacionalista!

Els falangistas de Barcelona han comès un fet heroic...

Una nit penjaren una bandera monàrquica al monument de Casanova...

Amb minyons d'aquests arrosos la tornada del Borbó és un fet.

El pare Gajo ha vaticinat l'escarment «de las clases durmientes, alegres y confiadas de España»...

Si, vaja... Que hauran de veure com els minven les rendes... Per a fer aquestes profecies no cal dir-se Gajo.

Aquell divertit almirall Carranza, que vol passar Catalunya a sang i foc, és amo d'una flota de vaixells de pesca... I dona la casualitat que cap d'aquests dinou vaixells no és construït a Espanya.

Decididament, és tot un patriota.

A la presó de Barcelona hi ha set nacionalistes...

Com en els bons temps de Martínez Anido.

Costa molt de perdre els vells costums.

El general Gil Yuste defensa la bandera monàrquica.

Ho comprenem. Amb la bandera republicana no hi ha campanyes al Marroc ni delegats governatius...

Tot és molt lògic.

Al senyor Palau, cacic d'Amoposta, li ha sortit un defensor. És el diari Renovación.

Per a defensar un cacic de la monarquia no podia trobar-se res millor...

Segons El Correo Català l'òrgan de l'Esquerra és La Vanguardia. Confessem que ens surt fum del cap...

La nostra intel·ligència, francament, no arriba a comprendre certes coses.

«No se admiten ni expenden géneros catalanes».

Heus ací el rètol que figura en algunes tendes de certes poblacions de Castellà.

Hi manquen unes paraules... «No se pagan las facturas a su tiempo»...

Un jove radical vol anar a peu a Madrid per tal de saludar el caudillo.

Al món hi ha d'haver gent per a tot.

I de pedestres no en manquen.

UN CONTE

La complicació burocràtica

A tot arreu del món la complicació administrativa és enorme i els governants procuren simplificar els engranatges burocràtics, alleugerir la tramitació, estalviar paper, gairebé a tot arreu és la burocràcia militar la més complicada.

Es conta — i el conte es pot aplicar a tots els països — que no fa gaire un comandant de plaça, destinat a una de nova, tingué la curiositat legítima de donar un cop d'ull als arxius de la guarnició, que ocupaven tot d'habitacions dels locals de les seves oficines. No hi trobà res d'interessant.

L'home, esperit d'iniciativa, redactà un petit informe per als seus caps jeràrquics, demanant-los l'autorització per a vendre's com a paper vell tots aquells nius de pols.

Rebé aquesta contesta telegràfica dels seus superiors:

«Podeu destruir arxius. Però preneu-ne còpia prèviament».

COMENTARI

Una solució per a l'atur forçós

El problema de l'atur forçós es complica. Arreu del món sobra gent. Hi ha, però, el consol d'una nova guerra i per bé que els tècnics la preveuen per a l'any 1936, com mantenir els parats fins aquella data?

Mussolini bada, ja que, quan vol, gairebé exigeix que les italianes pareixin almenys sis fills; bada, diem, o tot són ganes d'empipar...

QUE SE'N REFIIN

Els optimistes dels agraris

Tenim, encara que no ho sembli, un «Partido Agrario Catalán».

Aquest «Partido», enemic de Catalunya i la seva autonomia, ha llançat un manifest excitant els propietaris a rebel·lar-se contra la llei de Contractes de Conreu, votada pel nostre Parlament.

D'aquest manifest, curull de bestieses, en copiem les ratlles següents:

«... porque es cuestión de plazo no muy largo que cambie totalmente el actual estado de cosas y les sea permitido a los propietarios cobrar hasta el último céntimo de sus rentas...»

Sí, sí; que es refiïn, els propietaris, d'això que els promet el «Partido Agrario», que faran broma!

Això és voler enganyar. Molt cristianament, això sí.

NO FALLA

Qui no va al cel és perquè no vol

Així, tal com sona. Qui no va el cel és perquè no li dona la gana.

Això és la confessió, la virtut, la fe, són «papa dineros». D'ara en endavant, el que no vulgui a-

nar a sofregir-se a les calderes d'en Banyeta, cal només que compri una estampeta d'aquestes, el model de les quals copiem del diari catòlic de Tarragona «La Cruz», i cosir-se-la a la camisa o a la camiseta. El felix posseïdor d'aquesta celestial mascota, ja pot morir-se tranquil·lament, encara que ho faci de repent. Ja pot estar carregat de pecats dels grossos. Anirà al cel.

Els darrers sagraments, la benedicció apostòlica, l'absolució... Res. Coses passades de moda. Una estampeta d'aquestes — dos ralets ben gastats — i al cel de pet.

D'això se'n diu simplificar els procediments. I a l'església ja li convenia fer-ho.

— Qui ho diria, en veure'm així, que sóc presidenta de dos «Roperos»!

En el 99 aniversari de la crema dels convents

(Acabament de la pàgina 8.)

en 3.037 convents. Es distribuïen així:

Agonitzants (6 convents); Agustins calçats (196); Recoletos (73); Basilis (17); Benedictins (91); Bernats (130); Agustins regulars (23); Premostratenses (19); del Sant Sepulcre (2); de l'Esperit Sant (12); de Sant Antoni Abad (36); de Sant Llorenç Justinià (3); Carmelites calçats (106); Carmelites descalços (191); Cartoixos (16); Clergues seculars (9); Clergues menors (15); Jesuïtes (10); Congregació de l'Oratori (20); de Sant Vicenç de Paül (8); Dominics (351); Escolapis (24); Franciscans observants (850); Franciscans tercers (22); Menors descalços (171); Caputxins (132); Gerònims (77); S. Joan de Déu (58); Mercedaris descalços (97); Mercedaris calçats (41); Mínims (91); Servents de Maria (12); Teatins (5); Trinitaris descalços (28); Companyia de Maria (5); Brígides (5).

Les propietats rústiques i urbanes que posseïen les comunitats religioses esmentades, incloent-hi els convents, jardins i hortes a elles anexes, valien més de cinc mil milions de rals i representaven la quarta part del valor total de la propietat rústica i urbana d'Espanya.

El nombre de religiosos que posseïen tan immenses riqueses era de 55.000, la qual cosa feia un terme mig de 100.000 rals, aproximadament, per a cada un. Però com que les ordres mendicants eren tan nombroses com les altres, i encara més en personal, resulta que el capital mitjà corresponent a cada religiós o religiosa sumava prop dels 200.000 rals. Abolida la propietat de mans mortes i passant aquesta, ràpidament, i en petites porcions, a poder de particulars, es transformà de tal manera que arreu la piqueta enderrocà convents per tal de convertir-los en magnífiques cases, places, mercats, escoles, teatres i altres edificis de propietat pública i privada. Les cases que en nombre de molts milers posseïen les corporacions religioses, i que estaven, generalment, mal conservades, foren reedificades pels seus nous propietaris i també foren més ben explotades les terres; el resultat fou el retorn a la vida d'aquesta part considerable de la propietat, morta durant tants segles, que augmentà el seu valor en un 400 per 100, si més no.

L'EXERCIT DE GANDULS

Diu, comentant la crema dels convents, l'escriptor Pastor de Pellico:

«S'havien distingit els frares pel seu extremat odi envers la llibertat, i als seus convents s'havien fragat els crims de l'Angel Exterminador, i, últimament, s'hi atíava el foc de la guerra civil.

L'Església posseïa una riquesa immensa, mentre el poble patia gana. El quadre de les rendes eclesiàstiques i altres obencions de què gaudia la clerecia secular i, molt principalment el regular, durant el regnat de Ferran III, sumava la fabulosa quantitat de 1.042 milions.

Era aquell un exercit de ganduls, que gaudien de tots els privilegis i estaven exempts de tots els deutes. El poble arribà a comprendre que aquells hipòcrites amagaven dessota el seu repugnant hàbit els més degradants vicis, i cercava l'ocasió de desfer-se d'aquella immunda lepra...»

UNA CANÇO POPULAR

La crema dels convents del 1835 va inspirar una canço, que va fer-se molt popular a Barcelona, la qual començava amb les estrofes següents:

*«Dia de sant Jaume,
de l'any trenta-cinc.
Varen fer gran festa
dintre del torin.
Van eixir sis toros,
no van agradar...
Dintre Barcelona,
convents a cremar.
Els nois de les bruses
són molt bona gent.
Porten les ampolles
per cremà els convents
Cristinos, alerto!
Agafà els fusells!
A cremar les gabies
i a dins els ocells!
Etcètera.»*

COM OCORREGUEREN ELS FETS

Heus ací com, en el llibre «Las Bullangas de Barcelona», editat a París l'any 1837, descriu un testimoni presencial la data del 25 de juliol del 1835:

«Entre set i vuit de la tarda començaren, uns quants grups, el moti apedregant les finestres del convent d'Agustins descalços (Santa Mònica), mentre en una de les portes del de Franciscans s'amuntegaven unes garbes seques que començaven ja a cremar quan foren separades per alguna tropa que va acudir-hi a temps, sense que el foc hagués cremat res.

La guàrdia del fort de les Drassanes va tancar el portal i es va posar sobre les armes. Les gents es banyaven a la plaça de Santa Madrona, i assabentades dels preludis d'un aldarull, entraren a la ciutat a mig vestir. El tinent del rei Ayerbé va des-

tacar un xic de força per tal de dispersar els grups... Un grup considerable es presentà davant el convent de Carmelites descalços i apilotant serments, mullaren amb aigua ras les portes i hi calaren foc. Al cap de pocs moments el foc es propagava per tots els angles de l'edifici... Aconseguí el poble aquest primer triomf i s'ufana, i ple de confiança va a cercar una altra victòria. Vola la teia destructora i el convent de Carmelites calçats segueix la mateixa sort que el primer, ensems que cremen els Dominics, Trinitaris descalços i Agustins calçats. Els moradors d'aquests dos darrers convents dispararen alguns trets contra els que els acometeren, i els Agustins s'armaren de porres per tal de defensar-se. Però això sols va servir per a irritar més el poble, que, furios, va negar treva a tothom que trobava. Els frares Seminaristes, previnguts a temps, iniciaren un foc viu contra els grups que acometien el convent; en resultaren alguns ferits i dessistiren a l'empresa, davant el caire de fortalesa inexpugnable que oferia l'edifici.

Hom va desistir de cremar el convent dels Servites, pel fet d'estar immediat al magatzem de municions d'artilleria, així com els dels Trinitaris calçats i caputxins, perquè el foc, inevitablement, s'hauria propagat a les cases veïnes. Malgrat això, els frares d'aquest darrer, temerosos d'un assalt, tallaren totes les escales, amb rapidesa sense exemple i es quedaren aïllats a la part alta de l'edifici, disposats a defensar-se, pel qual motiu es proveïren de rajoles enderrocant molts embans.»

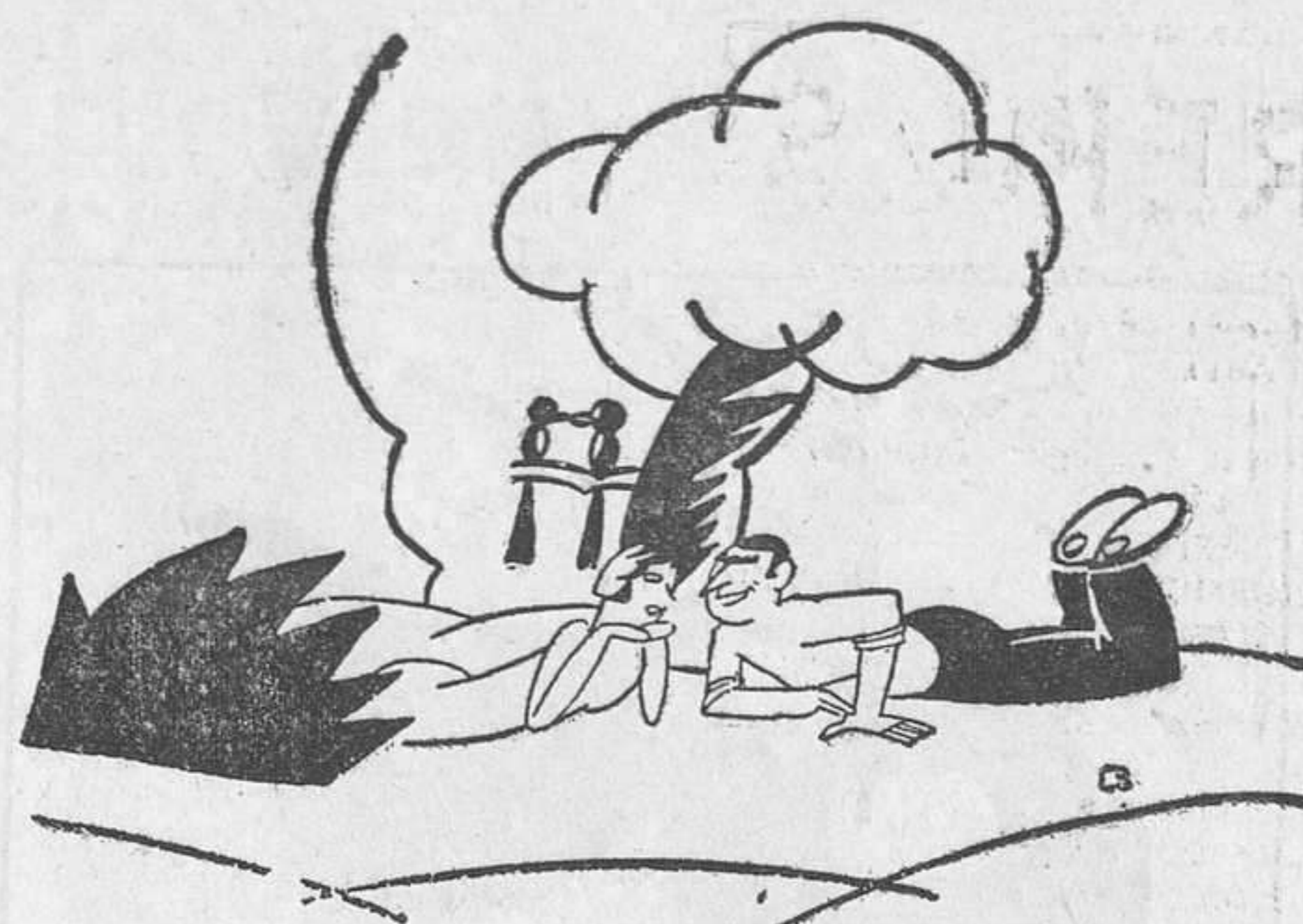
LA SATISFACCIO CIUTADANA

La confusió i el desordre regnava a totes les cases dels religiosos, però mai no han presentat els annals un ordre igual enmig d'aquell desordre. El que no fou cremat per les flames «fou trobat intacte als mateixos edificis». Això palesa que no era l'esperança d'un sagueig el que mogué el poble, sinó el fet de voler donar una lliçó al govern i ensenyar-li que quan no procedeix d'acord amb la justícia, el poble se la pren per la seva mà. Enmig d'aquella confusió la ciutat estava tranquil·la. Tots els terrats eren plens d'espectadors; els veïns conversaven riallers pels balcons; a les portes de les botigues i fins pels mateixos carrers. D'altres, més curiosos, visitaven, amb calma i seguretat, els llocs incendiats i es congratulaven en sentir l'horrorós estrèpit de les voltes en esfondrar-se, tot considerant que aquell i no pas cap altre era l'únic mitjà per tal d'acabar d'una vegada amb el corc destructor dels enclaustrats, que tants mals han causat a la humanitat. Homes, dones i infants, amb cara somrient, tornaven a llurs cases satisfets sobremanera en considerar que ja no hi hauria frares...»

BARCELONA, IMMENSÀ CLAUSURA

Francesc Anglada, escriptor contemporani, ha pintat de mà mestra com vivia Barcelona sota el jou de frares, capellans i inquisidors abans del 1835. Com la clerecia era mestressa i senyora de béns i consciències. Com tot estavà supeditat a l'església. Com convents i més convents omplien Barcelona. Com la ciutat «era una clausura que no imaginaria l'home més ascètic dels nostres dies». Com comerç i indústries, costums, treball i fins el que era sagrat de la llar depenien del frare o del sapellà. Com la noblesa, les autoritats, la justícia, eren esclaus de la teocràcia...

En acabar Anglada la seva narració, que justifica l'esclat

— Has vist la Cèlia? Tot ho té artificial: el color, les formes, les pestanyes...
— Però té un fill.
— Just. Aquest és natural.

popular a què ens estem referint, diu així:

«I, finalment, arribà l'inevitable any trenta-cinc, en el qual, evaporant-se amb el fum dels convents el vell mon d'infules clericals, eixí briós un nou món, que avergonyit amb les humils traves dels nostres pares, llençà de cop el jou que el migrava.»

I AVUI...

El bell gest dels barcelonins del 1835 no tingué una eficàcia definitiva, i no per culpa del poble. Govern i monarques deixaren tornar les comunitats religioses. La teocràcia, enfortida, tornà a regnar. L'esforç havia estat debades. Caigué la monarquia i el poble confià que a la fi s'extingia el poder clerical. No ha estat així, per dissort. I avui, en plena República, frares i monges, bisbes i capellans viuen amb rialla mofeta i es burlen del règim, del qual «segueixen treient diners».

Els homes del 35 ens assenyalaren el camí. No fou tasca inútil, doncs, la seva.

PARLEM CLAR

I així potser ens entendrem

L'«A B C» no en surt. Per a major glòria de Clodoaldos, Primos, Royos i Albiñanas, «Debates» i «Naciones», s'ha embrancat en allò tan ranci de «hermanos o extranjeros», i no pot sortir-se'n.

No s'hi escarrassi més «A B C» que ja li direm nosaltres, amb poques paraules:

Nosaltres, els catalans, SOM! i els Clodoaldos de tota mena creuen que ENS TENEN!

Tot el que no sigui veure-ho així, és fer marrada.

POBRE «BRUSI»!

La pau al camp, segons ells

El «Brusi» també val la pena, però la val a la seva manera, com la Lliga.

El «Brusi» val la pena basada en el reconeixement de la omnipotència dels senyorassos de l'Institut de Sant Isidre.

I tot el que no sigui això no és pau, per a ell, ni cosa que s'hi assembli.

Conseqüent en aquest criteri pacifista, el «Brusi» no va voler publicar el manifest, tan ple de lògica, de la U. S. A.

Per a ells, els Sindicats agrícoles no representen res en l'agricultura catalana, davant els canards de quatre personatges...

Pobre «Brusi»! A les seves velleses haver perdut la... etc. etc.!

UN BON DESIG

La «Lliga» vol gent apolítica

Els homes de Lliga Catalana fan el bot perquè no manen.

Troben mal fet que el Govern de Catalunya, i més que tota la presidència estigui en mans d'homes de partit. D'un partit que no és el de Lliga Catalana, precisament.

Si ells manessin ja fóra diferent; mentre això no sigui possible, reclamen per a governar Catalunya homes absolutament apolítics...

No ploreu, macos. Ja hi posarem els Durruti, Ascaso i altres apolítics del «No votéis!» Justos!

LA CARITAT CRISTIANA

La pocasolta d'un predicador

Ens escriuen de Bràfim que dies passats va anar-hi un predicador de Tarragona, el qual, entre altres bestieses, digué, aproximadament: «Nosaltres, els catòlics, no irem bé fins que vindrà una guerra civil que pugui netejar la nostra terra de socialistes i d'esquerres. Més, encara; digué que fóra del seu gust que els rabassaires quedessin castigats amb una forta pedregada, puix que els propietaris encara tenen per poder passar una mala anyada, etc.»

Així entenen la religió semblants bestioles!

Comentaris? Esperem poder fer-los garrot en mà.

BAIXOS DE SOSTRE

El Sr. Lerroux i el seu procurador

El senyor Lerroux —«bondadoso, magnànim, clemente, corazón de oro, compasivo»— ha perdonat el senyor Granier-Barrera.

El procurador caudic de l'Ajuntament ex-«Derecha de Catalunya», ara novament radical, senyor Lluch Subirana, ha redactat, per a comunicar al regidor senyor Granier-Barrera el perdó del «caudillo» una nota tan impertinent que dubtem que hagi sortit del seu cervell.

Es una fatalitat, però venint d'aquella gent hom no troba, ni per casualitat, res que no sigui baix de sostre.

Llegiu cada dia

LA HUMANITAT

— Ja ho sap, senyor Manuel, que he atxeat el domini...
— Encara més? No vivieu al sisè pis?

En el 99 aniversari de la crema dels convents

UNA DATA ALLIBERADORA

Dimecres que ve, diada de sant Jaume, es compleix el 99è aniversari de la crema dels convents. Nosaltres volem dedicar un record a aquesta data alliberadora, en què un poble oprimint per la reacció més imperiosa, ofegat pels traves de la teocràcia, es girà violentament contra les comunitats religioses que, curulles de riqueses mentre la misèria s'ensenyoria del país, empraven els seus cabals a fomentar la guerra carlina, amb el fi d'ofegar tota guspira de llibertat.

No cal dir que són de doldre els excessos que cometé la massa enardida. Però, es coneix cap revolta purificadora sense aquestes impureses inevitables?

Moriren uns quants frares. Foren destruïts per la turba irreflexiva alguns bells edificis. Es perderen per ignorància del poble, alguns valuosos objectes. Però davant d'això s'aixeca, dominant-ho tot, el gest viril d'un poble que diu «prou!», i com allau impetuosa aparta l'obstacle que li privava de seguir la ruta del progrés.

La data del 25 de juliol del 1835 ha de recordar-la tot home liberal i saludar-la com a inici d'una nova època. El gest enèrgic del poble motivà la supressió de les ordres religioses i alliberà Barcelona del dogal que frares i clergues li tenien posat al coll. Amb el foc purificador es destruïren vells prejudicis, i la nostra ciutat començà a ésser lliure.

Saludem, doncs, aquesta data com a bons liberals i com a bons catalans.

CREMEN CONVENTS A MADRID I SARAGOSSA

L'historiador Ferran Garrido explica així els inicis i el desenvolupament dels fets del juliol del 1835:

«Fenomen extraordinari! El 17 de juliol del 1834, el poble de Madrid, que un any abans semblava reverenciar els frares i considerar les institucions monàrquiques com a part essencial i indispensable de la societat cristiana, es precipità sobre els convents i exterminà els seus moradors.

El primer dels convents ata-

convent i l'església. La sang va córrer amb abundor en els convents de Sant Tomàs, d'Atocha i de la Mercè; però on més s'encevaren les turbes fou a Sant Francesc el Gran, on passaren de quaranta les víctimes immolades, a la vista d'un batalló de soldats, encasernats en els baixos del convent.

Aquells crims, comesos a la llum del dia per les masses desbordades, tingueren el caràcter d'una gran commoció popular. El govern va deixar fer i solament al cap d'alguns mesos va decidir-se a condemnar un músic jove, en poder del qual havien estat trobats alguns dels objectes trets dels convents. Però el veritable responsable era el govern, que fins aleshores no s'havia atrevit a suprimir les ordres monàstiques, focus de la rebel·lió carlina i de l'obscurantisme, ni a protegir els convents contra el desbordament de les masses.

Quan tothom esperava la dissolució de les ordres monàstiques, i que fossin tancats tants milers de cataus, focus de la ignorància, la ganderia, el fanatisme i la rebel·lió carlina, hom veié amb astorament que la reforma portada a cap pel govern tenia més el caràcter de protecció que d'altra cosa, i el poble liberal, indignat, portà a cap la destrucció que el govern no havia volgut realitzar per mitjà de la llei. A Saragossa, poble, exèrcit i milícia nacional, als crits de «visca la Constitu-

ció del 1812!», es precipitaren sobre els convents de Sant Agustí i Sant Domènec, degolla-

ren uns quants frares i calaren foc als edificis. Això succeí el 6 de juliol del 1835...

ELS FETS REPERCUTIEN A CATALUNYA

«El dia 24 de juliol —segueix dient Garrido— va arribar a Reus la nova que una companyia d'arbans de la ciutat havia estat sorpresa, camí de Gandesa, per una banda de carlins comandada per un frare, i el poble, ple de furor, va córrer als convents de franciscans i dominics, únics que hi havia a la ciutat, degollà els frares que hi trobà i després convertí els edificis en un munt de cendres i de runes.

En saber-se la notícia a Barcelona, l'endemà, el poble, que era reunit a la plaça de braus, va treure'n, arrossegant-lo, un d'aquest, enmig de grans aclamacions i cridòria, i s'adreçà, en grups, als convents de Sant Francesc.

Agustins descalços, Carmelites calçats i descalços i altres que incendiaren després de matar els frares que no tingueren prou temps de fugir.

A mesura que la nova del que havia succeït a Reus i a Barcelona anà escampant-se, es repetiren les mateixes escenes a tots els pobles on hi havia convents. Abans que finís el juliol, Mataró, Sant Cugat, Sabadell i molts altres pobles de Catalunya havien destruït llurs convents.

El dia 31 del mateix mes li tocà el torn a Múrcia, que va veure cremar els seus convents de Sant Francesc, la Mercè, la Trinitat i Sant Domènec.

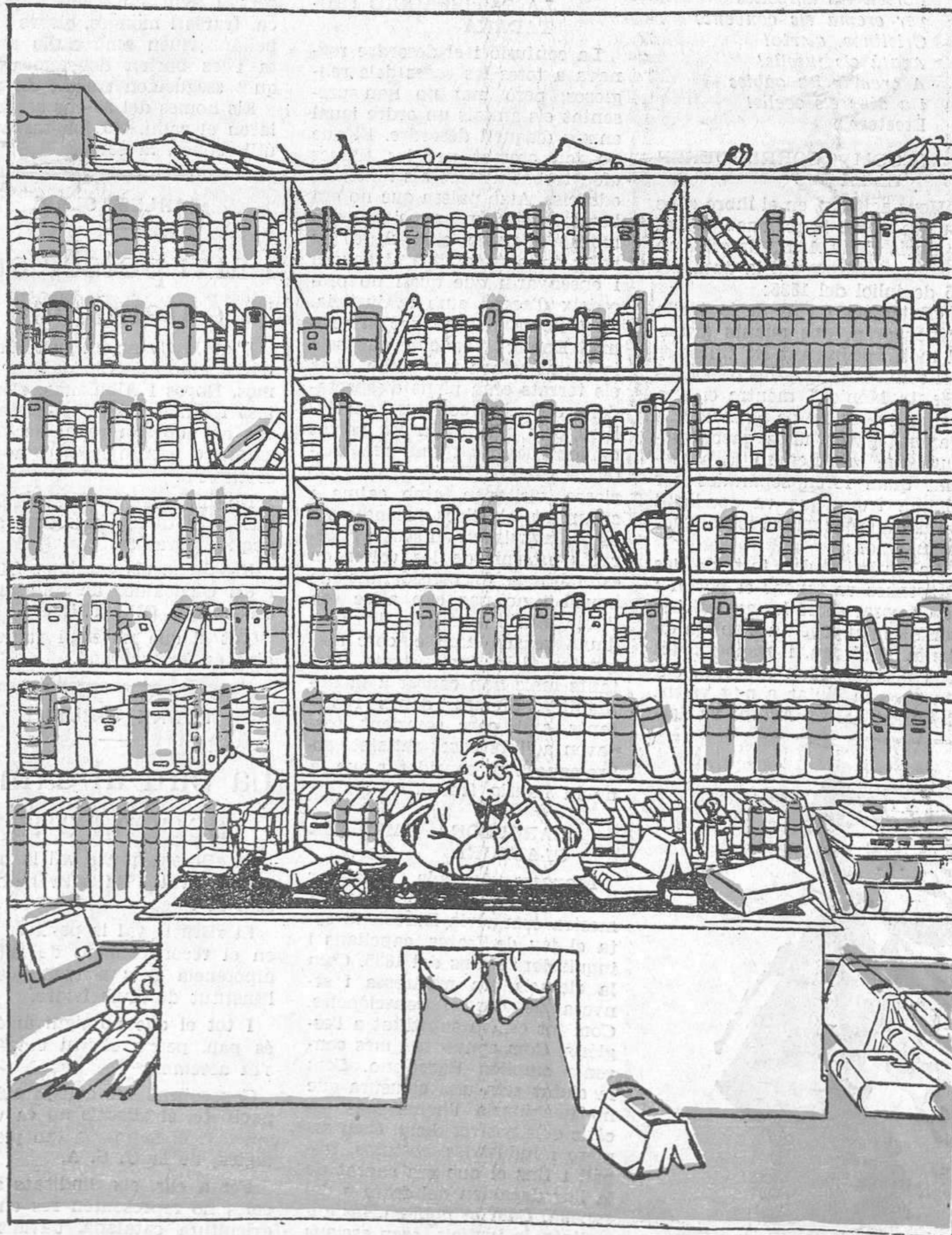
Molts altres convents i monestirs s'enfonsaren a l'impuls de l'huracà revolucionari, fins que el dia 11 d'octubre Mendizábal decretà l'extinció de totes les comunitats religioses.»

EL PODER DE LES COMUNITATS RELIGIOSES

El propi Ferran Garrido explica la preponderància que tenien frares i monges a Espanya abans de l'alliberador any 35.

«Hi havia a Espanya 37 ordres religiosos, les quals posseï-

(Passa a la pàgina 7.)

—Sí, sí; ja ho sé que els frares atiaven la guerra civil i agarbellaven les riqueses del poble, i eren els opressors dels humils... Però això de cremar-los els convents, no ho aprovo. Estaven molt endarrerits, aleshores. Ara, veieu, els hem fastiguejat amb més elegància!